رابطه میان اختلال پردازش شنوایی(بدشنوایی) و یادگیری

تهیه و تدوین: گروه علمی مرکز تخصصی نیوشا

سال انتشار: ۱۳۹۳

مرکز تخصصی نیوشا
ارزیابی و درمان اختلالات شنوایی
www.newsha.ir

تقریباً تمام فعالیت‌های مدرسه از قبیل گوش دادن به صدای معلم، ارتباط با همکلاسی‌ها، مشارکت در مباحث درسی، انجام تمرینات ورزشی و غیره همه بستگی به توانایی دانش‌آموز در پردازش صداها و داشتن سیستم سالم و نیرومند شنوایی دارد. اما اگر سیستم شنوایی دچار نقص باشد چه اتفاقی می افتد؟ آیا کودک در این شرایط هم توانایی یادگیری مطالب را دارد؟

آیا فرزند من دچار اختلال پردازش شنوایی است؟

اختلال پرازش شنوایی یک ناتوانی بسیار رایج است و حدود ۵٪ از کودکان در سنین مدرسه به آن دچار می‌شوند. اختلال پردازش شنوایی خود را با نشانه‌ها و رفتارهای مختلفی بروز می‌دهد. اغلب این رفتارها با اختلالات گفتاری، مشکلات توجه و تمرکز و اوتیسم مشابه است. اکثر کودکان مبتلا به اختلال پردازش شنوایی تنها تعداد کمی از این رفتارها را بروز می‌دهند. هیچ کودکی همه این رفتارها را به طور همزمان نخواهد داشت. با این وجود کودکی که تعدادی از این نشانه‌ها را بروز می‌دهد، باید برای اختلال پردازش شنوایی مورد ارزیابی قرار گیرد.

- تاخیر در زبان وگفتار
- مشکل دائم در تلفظ آواها
- صدای غیرعادی آرام، بلند، بی رمق، رسمی و خشک، یا متکلفانه(پر از کلمات قلمبه)
- مشکل در برقراری ارتباطات غیر رسمی
- مشکل در خواندن و تلفظ کردن به دلیل اختلال در تشخیص صداها و حروف
- مشکل در دنبال کردن دستورها
- مشکل در هماهنگی رفتار
- تمایل به ساکت بودن دارد، حواس پرت است، بی‌ربط به موضوع حرف می زند، یا ناخواسته وسط جواب‌ها می‌پرد و جواب می‌دهد
- مکث طولانی قبل از پاسخ دادن به سئوالات یا دستورها
- ترجیح می دهد فعالیت‌های غیرکلامی انجام دهد، بهره هوشی عملی او به طور چشمگیری بالاتر از بهره هوشی کلامی اش می باشد
- مشکل در یادداشت برداری

- عملکرد رو به افول در سال‌های بالاتر مدرسه، به ویژه زمانی که حجم دستورها و مباحث کلامی افزایش می‌یابد
- مشکل در گوش دادن به صداها وقتی که سر و صدای محیطی وجود دارد
- مشکل در فهم آنچه دیگران می‌گویند
- درخواست تکرار و توضیح، یا دائما می‌گوید "چی؟" یا "ها؟"
- مشکل آشکار در فهم کلام گوینده به ویژه زمانی که تون صدا بالا و پایین می‌شود یا گوینده لهجه غلیظی دارد

اختلال پردازش شنوایی چه اثراتی بر فرزندم خواهد داشت؟

کودکان مبتلا به اختلال پردازش شنوایی، برای تشخیص صداها یا واجها ، به ویژه در کلمات یا جملات پیچیده، دچار مشکل هستند که به آن نقص تمایز شنوایی می‌گویند. اگر کودکی در تشخیص آواها مشکل داشته باشد، صداها ناواضح به گوشش می‌رسند، و بسیاری از صداها را شبیه به هم می شنود. این مشکل به نوبه خود بر روی پیشرفت مهارت‌های زبانی او تأثیر می‌گذارد. این کودکان به دلیل مشکل در یادگیری دستور زبان و معنی کلمات، ممکن است برای صحبت کردن و گوش دادن دچار مشکل شوند. آنها ممکن است صدای بسیاری از مصوت ها و صامت ها را یکسان بشنوند به ویژه اگر گوینده سریع صحبت کند. درنتیجه، نه تنها برای شنیدن و تشخیص تفاوت بین کلمات مشابه (چیز، میز، تیز، ریز) مشکل دارند، بلکه در درک رابطه میان کلمات و حروفی که کلمه را می‌سازند نیز مشکل دارند.

به همین دلیل است که کودکان مبتلا به مشکلات پردازش شنوایی اغلب در خواندن و تلفظ کردن دچار مشکل می‌شوند. چون آنها قادر به تمایز میان صداها نیستند، و یادگیری و تسلط یافتن بر قوانین مربوط به ارتباط میان صداها و حروف برایشان دشوار می باشد.

اکثر کودکان مبتلا به اختلال پردازش شنوایی برای گوش دادن به صداها در محیطی که صدای زمینه هم وجود دارد، دچار مشکل می‌شوند. به این مشکل نقص تمایز شنوایی می‌گویند. اگرچه این کودکان اغلب در منزل یا در محیط‌های آرام به خوبی می‌شنوند اما در محیط‌های شلوغ مثل مدرسه، نمی توانند خوب گوش دهند یا عملا نمی‌شنوند.

کودک مبتلا به نقص پردازش شنوایی، مشکلات زیادی در تمرکز روی مطالب درسی دارد. به این مشکل، *اختلال توجه شنوایی* می‌گویند. برای مثال اگر معلم مشغول درس دادن باشد، دانش‌آموز تنها چند دقیقه به آن گوش می‌دهد و بعد از آن حواسش پرت شده و در فکر فرومی‌رود و بخش زیادی از مطالب درسی را از دست می‌دهد.

دانش‌آموزان مبتلا به مشکلات پردازش شنوایی، مشکلات زیادی در به خاطر آوردن اطلاعاتی که به آنها داده می‌شود، دارند که به این مشکلات *اختلال حافظه شنوایی* می‌گویند. اگر معلم به او بگوید: "یک برگه و یک مداد از میزت بیرون بیاور و این جملات را بنویس"، دانش‌آموز گیج می‌شود زیرا چند درخواست در یک زمان از او خواسته شده است. نقص در حافظه شنوایی، نه تنها می‌تواند حافظه بلند مدت را به طور جدی تضعیف کند، بلکه پیشرفت و درک زبان را نیز ضعیف خواهد کرد.

چگونه می‌توان به کودک مبتلا به اختلال پردازش شنوایی کمک کرد؟

هرچه کودک مبتلا به اختلال پردازش شنوایی زودتر، به ویژه در سال‌های ابتدایی تحصیل، درمان مناسب دریافت کند، بعدها مشکلات کمتری در زندگی خواهد داشت. این دانش‌آموزان نیازمند روش‌های آموزشی سازمان یافته، فشرده، منظم و چندحسی هستند. برنامه بازتوانی نیوشا(NLP) بر همین اساس طراحی شده است. انجام تمرینات این برنامه به دانش آموز بدشنوا کمک می کند تا کمترین مشکل را در درک و فهم مطالب درسی داشته باشد. اطلاعات بیشتر درباره این روش را می توانید در این بخش به دست بیاورید.

بهترین محیط یادگیری برای کودک مبتلا به اختلال پردازش شنوایی، کلاس‌های انفرادی یا چند نفره با کمترین سر و صدا می باشد. دانش‌آموزانی که اختلال پردازش شنوایی شدید دارند ممکن است به برنامه‌های آموزشی فشرده‌ای نیاز داشته باشند تا بتوانند در کنار سایر دانش‌آموزان و هماهنگ با آنها به تحصیل ادامه دهند.

هم معلمین و هم والدین باید به خاطر داشته باشند که اختلال پردازش شنوایی یک مشکل و بیماری واقعی است. کودک مبتلا هیچ کنترلی روی این نشانه‌ها و رفتارهای خود ندارد. کودکان مبتلا به اختلال پردازش شنوایی تنبل یا گستاخ نیستند. کودک مبتلا به اختلال پردازش شنوایی با دریافت به موقع مناسب درمان می‌تواند به زندگی خود ادامه دهد و درست همانند سایر همکلاسی‌هایش موفق باشد.